

zaterdag 05 april 2008

Bijna helft overlijdens 'medisch beïnvloed'

Aansluitend bij dit artikel

- [Palliatieve zorg wordt supportieve zorg](#)
- [Waardig sterven met een glas champagne](#)
- ['Palliatief' of 'supportief'?](#)
- [Zeven manieren omzacht te sterven](#)

Over zaken als het levenseinde zijn weinig cijfers beschikbaar in België. Vlaanderen poogt ook dat statistisch falen recht te zetten. Het IWT, het Vlaams Instituut voor Innovatie door Wetenschappelijk en Technologisch Onderzoek (IWT) - bekend van onderzoek in de nano- en biotechnologie - heeft geld uitgetrokken voor het grootschalig onderzoek over de manier waarop Belgen - sorry, alleen Vlamingen - hun levenseinde beleven. De federale overheid wou dat niet financieren. De eerste cijfers zijn ten vroegste eind dit jaar beschikbaar. Intussen moet men ruwe 'vuistregelcijfers' hanteren. In Vlaanderen overlijden elk jaar bijna 60.000 mensen. In België ongeveer 100.000.

Zowat de helft van die overlijdens gebeurt vrij plots, de andere helft na aftakeling of ziekte.

Bij het merendeel van de tweede helft, goed veertig procent van het totale aantal dus, wordt het tijdstip van het overlijden mee bepaald door 'medische beslissingen'. De medische wetenschap is zover, dat spontaan overlijden veeleer zeldzaam wordt.

Die 'medische beslissing' kan een beslissing zijn om iets te doen, maar ook om iets te laten. Bij een vrij grote groep - wellicht bijna twintig procent van het totale aantal sterfgevallen - valt de beslissing iets niet te doen: een behandeling of een levensverlengende activiteit (beademing) niet voort te zetten, of de behandeling van een nieuw opduikende kwaal niet te starten (geen reanimatie na een hartstilstand bij terminale kanker). Het kan ook gaan om het stoppen van kunstmatige voedsel- en vochttoediening.

In goed tien procent van de gevallen gaat aan het overlijden een periode van intense pijnstilling vooraf die mogelijk levensverkortend werkt. Palliatieve sedatie hoort hierbij.

In een onbekend maar beperkt aantal gevallen - men schatte dit echter ooit op drie procent in België - is sprake van de toediening van levensbeëindigende middelen zonder uitdrukkelijke toestemming van de patiënt (die vaak zijn wil niet meer kan uitdrukken).

In een beperkt aantal gevallen gebeurt er euthanasie: het toedienen van een dodend middel door een arts op uitdrukkelijke vraag van de patiënt. Vóór de euthanasiewet raamde men dit op één à drie procent van de sterfgevallen. Vandaag worden in Vlaanderen 400 gevallen aangegeven: 0,7 procent van het totaal. Wellicht is er sprake van 'onderrapportering'.

Over hulp bij zelfdoding is weinig geweten; men schatte het ooit op één procent.

Recente studies toonden aan dat in België twee op de drie patiënten bij wie men het einde ziet naderen, nog 'verhuisd' worden in hun laatste levensweken: van thuis naar ziekenhuis, van ziekenhuis naar rusthuis of omgekeerd, van ziekenhuis zonder naar ziekenhuis met palliatieve afdeling. Dit wordt algemeen als 'onwenselijk veel' beschouwd. (gteg)

(gteg)